

i jo sostenia Elena tan be com varem saber i poder. La penuria d'ambdues ens apropava mes encara . *+ Gisselle*

Elena havia llogat una petita cambra amb una finestra que mirava a la "plasse des Esux Vives,". La dama que l'hostatjava notenia cap mes llogater. Era una dona entrada en anys un bon xic misteriosa Tota el dia ~~excepcional~~ ~~era~~ fora fent de mercera darrera d'un taulell . Pero a les vetlles despres del tencament de botigues no la haurieu trobat ni a casa ni el carrer . La seva vida podria semblar perfectament va gar si no us assabentes ella mateixa de l'esdevniment que va transvalsar-la .Als divuit anys havia tingut una filla .A uesta maternitat illegal i precoç era ~~ixxxt~~ el gran orgull de la dama enseme que la part confessable de la seva aventura . Ella descarregava tota la responsabilitat d'aquest fet demunt la seva desmesurada afició als inquietans misteris de l'espirtisme..... *ocultisme*

teris de l'esperitisme.

Des de molt jove s'havia interessat per les ciències metafísiques. ^{Eva} ~~Havia estat~~ una noia, normal, fresca i atractiva, però tenia les potències tancades a tota veu que no fos la dels esperits. Va ésser, segons ella, en una sessió ^{espiritu-hipnotista} ~~espiritista~~ on concebí, sense pena ni glòria, aquell fruit carnal. No comprenia com s'esdevingué, ni sospitava del culpable. Aquella Magdalena graciosa que nasqué uns mesos després, era filla sens dubte d'un esperit maligne, aprofitador i sensual.

La meua amiga vivia bé en aquell pis fred i solitari; sempre però, amb una certa inquietud. Sembla que encara algun vespre s'hi celebraven reunions de caràcter espiritista. El timbre de la porta sonava constantment, passes discretes lliscaven vers el saló. Els invitats passaven allí mantes hores en un silenci inquietant i misteriós.

Elena aleshores es tancava amb pany i clau dins la cambra. Esperava, un xic nerviosa, que les passes tornessin cap a la porta del pis. Després es ^{restava} quedava novament tranquil·la.

La cambra que havia llogat era minúcula. Quedava plena amb un llit de ferro, una cadira, una tauleta i un rentamans. Quan tot fou instal·lat ja ni ens hi podíem ni bellugar. I malgrat això aquella cambreta va presenciar les hores més pleròriques i brillants de la nostra vida ^{estudiantil.} ~~estudiantil.~~ Recordo el sopars ~~summers~~ succulents dels dissabtes (era l'únic dia de la setmana que sopàvem), les discussions sentimentals, filosòfiques, pedagògiques i fins polítiques, que hi sosteníem amb sinceritat i entusiasme. Solíem acompanyar-les de crits apassionats que feien vibrar, no solament les nostres veus, i els nostres cors, sinó els vidres de la vella finestra.

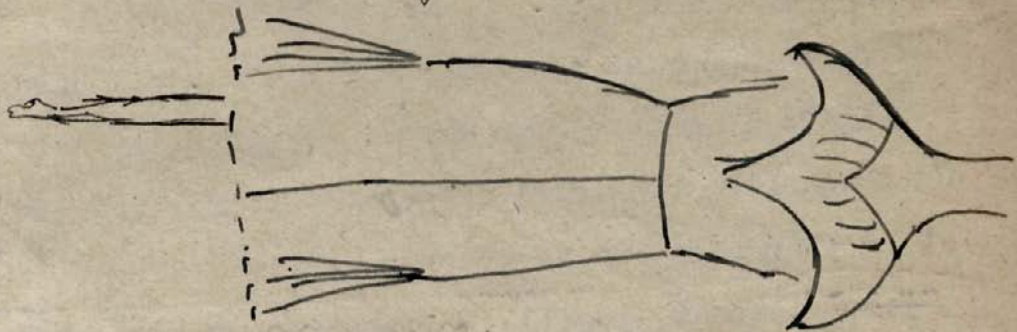
Dissabte! Gran dia, el més gloriós de la setmana!

Al matí, quan la minyona de la meua llogatera entrava a la ^{mava} cambra amb el cafè i un afectuos "Bon jour Manzell" jo em despertava amb una esgarripança de joia ; "Es dissabte -em cridava el cor dins el pit- dissabte, dia de llibertat" Quantes d'illusions em portava a uest dia. Quina dolcesa poder gaudir mes estona ^{de} la tebior dels llençols!

Una hora mes tard, saltava del llit delherosa i corria a llucar el cel que apareixia en forma de rectangle penjat demunt del cel-obert. Seria blau? desgraciadament, ben poques vegades . Sovintejaven els tons grisos del mes clar al mes fosc .

Aquestes petites emocions , insignificants en apariencia eren per mi difinitives . De la color del cel depenia un dels gaudis mes pre-gons del nostre viure obscur. -----^{7v}

per a escalfar - m'hi hauria calgut un
grimmir fet de diners d'adrell (riues,
i adreus apats no eren pas suprimibles

Aquest aparell era sempre apagat. Una o dues vegades vaig tractar d'encendre'l, però consumia tant carbó, que per a escalfar-me i anivellar el presuport hauria hagut de suprimir l'únic apart del dia, menjar o escalfar-me. Selar la calefacció restà definitivament condemnada.

Calia espavilar-se per a espantar el fred mentre moribava Elena. Encenia el fogonet d'alcohol. (aquest combustible era barat a Suïssa) ^{el cafè,} ~~hi~~ posava al damunt el cafè, que s'era hi posava el cafè que s'era

al llit i mes tard

~~Escalfava el café, que s'era ben refredat, mentre jo mandrejava, sota els llençols. Mes tant escalfava posava aigua calenta per rentar-me~~

i bugadejar una mica. Ja no sentia tan el fred. Mentre feia ^{anava} somniant en aquells dos dies de llibertat que ^{m'esperaven} tenia ~~el~~ ^{de} davant meu. ^{Gaudia} ~~Excepcionalment~~, d'una benaurança infinita que els rigors i els desenganys de l'Institut m'havien posat en condicions d'apreciar.

Cap a les deu arribava Elena. Invariablement abrigada de cap a peus. Portava un gran abric marró amb un coll alt, un barret tou enfonsat fins el ulls, una bufanda que li tapava nas i boca. Les mans enguantades de llana gruixuda i encara ficades l'una dintre la mànega de l'altra, com els frares. Unes sabates altes i dos parells de mitges.

El seu primer mot en entrar era :

-Brrrr- I sense treure's les mans de dintre les mànegues : "Buenos días chiquilla, pero que frio hace aquí!". Mentre jo enllestia els ^{meus} ~~últims~~ ^{meu apurats} ~~estalls~~ per la sortida. Elena no deixava de passejar, sempre amb el nas ^{nota} dintre la bufanda i les mans dintre les mànegues.

De tant en tant donava un cop de peu a la terra, per escalfar-se els

Realise el casé que a era ben retrobat mentre jo manjetoval, escazels.
cote ele l'encois. Me taré ~~manjetoval~~ posse signe el foc per renter-me

i puzebet una mica. Je no sentia tan el fred! Mentre feimajava
enya somiant en adells dos dies de libertat que tanta el bevan mon.
a una demanraça infinita que els troys i els besengay

de l'instat - ~~per un costat en condicions d'evolució~~
en a l'at de a ~~l'instat~~ l'instat. l'instatament adicid el casé

ortava un gran estio varto amb un coll alix, un barret/ton orlonsat l'is
el l'is una bufanda que li tenava nas i hoc. ~~el casé~~

l'is cruixida i encara t'encas i una t'isra la morsa del l'isra, com
els l'isra. Una sessia alta i dos xaralla de m'isra.

El seu m'isra not en ~~l'instat~~ l'instat
- 3 - I ben t'isra a l'isra de t'isra la morsa: "morsa t'isra"

oni m'isra pero que t'isra a m'isra. Mentre jo ~~l'instat~~ l'instat els m'isra
l'isra no deixava de ~~l'instat~~ l'instat. comara amb el

me t'isra la bufanda. I los man t'isra la morsa.

peus o per d demostrar la seva ~~in~~impaciencia .

- "Date prisa chiquilla . Ya me contarás eso despues!"

Al carrer, sota un cel sovint gris, caminàvem depressa contra el vent glaçat i la pluja. Elena, sempre un xic endavant, anava amb el cap baix amagat sota els abrigalls, fent saltirons lleugers, una mica d'ocell esverat.

Dinàvem

~~Anàvem~~ lluny, a l'altre cantó de la vila, en una pensió de on el era família ~~que ens donaven~~ menjar/sà i abundant. Atravessant els barris elegants, ens encantàvem davant la sumptuositat dels hotels voltats de magnífics jardins, amb avingudes rectilínies i parterres ~~maravillosa-~~ perfectament geomètriques. La casa solia estar tancada, el to gris ~~del~~ dels seus murs i la forma arquitectònica, tan característicament austera, es destacaven entre el fullatge daurat i verd fosc d'una tardor nòrdica.

Els autos relliscaven rabents damunt ~~six~~ les avingudes. El so de les botzines era breu i pompós. Hi regnava un silenci ~~de~~

Pero ~~garrxi~~ confortable, ~~xxxxxx~~ que nosa tres no gosàvem trencar.
 L'ambient que ens voltava apareixia inhospitalari, ^{havia la nostra pobresa} ens hi sentíem
 malament. Era molt més plaent, ~~xxxxxx~~ cap al tard, resseguir
 els barris centrals i encastar el nas contra el vidre d'un aparat
 rador de xarcuteria. ~~xxxxxx~~ canxescalfat per centenars de bom
 betes elèctriques. Ens hi feiem passar le fred tot projectant ~~xx~~
~~xxxx~~ àpats succulants pel dia que posseïm diners.

Després de dinar venia la passejada i la discussió. Jo imposa-
 va la primera; Elena provocava la segona.

^{Andàvem} ~~Solien anar~~ prop del llac, atraient com un imant. Els dies
 serens s'hi reflecteixen les muntanyes, netes, retallades, ^{deu voladisses} ~~tramo-~~
~~ladisses~~ dintre la puresa infinita d'un aire net, subtil. Des de
 la ~~xxxx~~ riba esquerra seguïem cap al Riu Rodan, ample i ~~llis~~ llis.
~~xxxxxx~~ Des d'allí contemplàvem el barri ~~xxxxxx~~ d'enfront:
 cases altes, massisses, ~~pesants~~, sota grans teulats inclinats, da-
 munt dels quals es ~~deixaven~~ ^{llurs} dreçaven ~~centenars de~~ xemeneies fumejants.

Llegíem els immensos ~~cartellera~~ rètols del grans hotels "Rússia".
"Les Bergues",

Invariablement atravesàvem el pont del Montblanc. Jo resse-
gui amb l'esguard encisat les evolucions de ~~miles~~^{les} d'aus aquàtiques.
Anaven de les baranes ~~sot~~ del passeig a les amarres dels vaixells,
dels pals a les barcasses; i de per tot arreu a reposar damunt l'ai-
gua gelada del llac.

Des de l'altre cantó veíem el barri Des Eux Vives, gris i ~~un~~
~~un~~ feixug, ~~arrasserat~~ arrasserat a flanc de "Salève". Aquesta
muntanya s'aixeca perpendicularment ~~axxa~~ en el límit del cantó gi-
nebrí, com una immensa muralla. A la tardor ~~amb~~ ~~era~~ era dau-
rada ~~del~~ del rovell de milers de fulles morentes. A l'hivern era blanca,
sota el darrer polsim de neu alpina. Darrera el "Salève" es desta-
caven muntanyes i més muntanyes, altes i multiformes, enfonsades en
l'espai, desafiant els núvols, gratant l'infinit amb ~~les~~^{llurs} punxes majes-

tuoses .Els Alps! envolcallats per l'esplendor de l'hivern , baix la benedicció d'un cel blau, amb tota la puresa dels celatges hivernals.

Tots els gegants de la Savoia, amb el Mont Blanc senyorejant-hi!

Aquest espectacular ~~xxxxtxxxxx~~ ~~hivernal o tardorà~~ era ~~sempre~~ tan colpidor, ^{fos amb núvols *amb*} ue jo llençava un crit i m'hi aturava. Elena protestava sempre ~~invariablement~~.

"Vamos Aurora ,yo me muero de frio!" Així començava la discussió.

Jo l'acusava d'indiferència, de prosaïcisme, de manca d'exaltació i d'amor ~~per~~ la Natura. Ella es defensava. Volia demostrar-me que el sofriment físic és més poderós que tots els plaers plàstics.

Jo la seguia rondinant. No podia capir els seus sofriments. Elena gairebé plorava, tal volta per culpa del fred que la turmentava terriblement, ^{incomprensió} qui sap si per la meua ~~ignorància~~ de criatura sana i forta a qui ~~els~~ rigors del temps no acoverdeixen.

Hi havia dies de boira tan atapaïda ue no podíem ni ~~destriar~~ ^{destriar} els edificis de l'altra cantó del Rodan . Malgrat aixó ,jo m'aturava

"ingratitude" "inconsciencia" "temperamento".

Tot d'una Elena s'aturava. Acabava de decidir que calia entornar-se'n. Jo volia allargar la passejada. ~~XXXXXXXX~~ ^{Discutim} desesperadament. Però Elena ~~XXXXXX~~ em seguia gairebé sempre. I jo aleshores, per recompenyar la seva gentilesa li parlava de la beutat del lloc on anàvem. ^{Admi} ~~la~~ descrivia per endavant, entusiasmàticament. "a portava cap els afores de la ciutat on podiem admirar la finor dels jardins tardorals. Infinitat de fulles de ~~XXXXXXXX~~ variats matissos ^{providen a la bellesa} ~~enriqueixen la beutat del~~ paisatge ~~XXXXXX~~ Arbres centenaris apareixien majestuosos vorejant les avingudes, amagant les vil·les senyorials. "a meua amiga acabava per distreure's mentre passegéssim per llocs abrigats.

Quan la tarde era bella, soliem anar Rodan avall, fins ~~a trobar~~ el seu acoplament amb l'Arve. Ens encisàvem una estona contemplant l'aigua grisa i escumosa del torrent alpi maridant-se amb la blava ~~i~~ majestosa del Rodan. ~~Per una estona~~, ~~Es~~ destriaven perfectament les dues tonalitats del líquid. ^{aviat} ~~Ben~~ ~~tot~~ però, el riuh ofegava el torrent;

fol.

El blau i el gris es barrejaven i poc a poc tot es tornava blau. Nosaltres en veure morir l'Arve, evocàvem el seu naixement. Ens plavia recordar els glacets ~~subtans~~ que es formen al peu del Mont Blanc. Allí, els nostres ulls de mediterrànies havien descobert, feia poc l'atractiu de les neus eternes, i la força de les torrenteres alpines.

L'esguard de les nostres ~~inquietes~~ juveneses inquietes, seguia el Rodan ~~amb~~ admiratiuament amb un anhel germa de viatge i conquesta.

Mes tard, solíem retornar pel cantó de Sant Joan, encimbellat com una fortalesa medieval. Des d'allí albiràvem encara el Salève a contrallum i algunes muntanyes alpines. Com les recordo! Eran rosades a la posta, i blaves i morades ~~al~~ cap-vespre.

-Mira, mira Elena! -^Jo tornava a ésser aturada sobre el Ródan - Es meravellós, inponderable!

Pero l'amiga no volia aturar-se. ^Passava depressa com fulla que arrastra el vent. Portava el cap cot sempre dins la bufanda i les mans amagades com els freres. Des de l'altra banda, arreulida prop d'una vella paret, humida i verdosa de molsa -----

la botiga i del ~~te~~. La recordo amb les galtes molt rodones i roges sota uns cabells color de blat madur. Mai va negar-nos "un sol te però amb dues ~~taques~~ taces i un ganivet" Ens ho portava amotent sense rondir ~~ni~~ ni burlar-se'n. Ens partíem el te, tallàvem dues llesquetes del plum-kake del vespre i ho savorejàvem amb ~~una~~ ^{tot} fruïció. Passàvem a pagar a caixa: 1,2⁰ del dolç i 0,60 del te.

Sortíem satisfetes, reconfortades. Aquesta petita despesa del dissabte representava un dels moments més deliciosos de la nostra vida. Se'ns ^{havia} escalfava l'estómac i l'esperit ^{líric} en aquella saleta gentil.

Mes tard entràvem triomfalment a la cambra d'Elena, portàvem els braços plens de paquets, les galtes gelades i una gana terrible.

L'estança, sempre tancada, podia a petroli desesperadament. Aquest detall però no ens afectava gaire. Teníem feina. Calia preparar el gran sopar. Una encenia la estufa, l'altra tallava el pernil en tiretes. ~~Ja s'escalfava els peus i fregia els ossos~~. Elena parava la taula. Demunt d'un tovalló hi ~~extensió~~ posava dos plats diferents, un

Vas i una tassa, una cullera i dues forquilles. Aquests objectes familiars ens entendrien un moment. Ens recordaven la llar abandonada, ^{de la mare} el somriure bonadós, les seves recomanacions i el seu dolor contingut en aquella hora inesborrable de partença. *Al mateix temps ja s'escalfava els*

peus i fentava els us.
Quan tot estava llest, ens abronavem materialment ^a damunt del sopar. Passaven llarga estona silencioses, menjant. ~~Petits moments satisfets~~ ^{amb} ~~els~~ ^{un} ~~acte~~ ^{un} ~~trascendental.~~ ^{un} Cap cosa al món podia interessar-nos llevat dels pesols i el pernil. Res ni ~~ningú~~ ens semblava envejable.

Solament a l'hora del plum-kake i del cafè començavem a conversar. Tallavem el dolç en llesques primíssimes i l'anavem savorejant lentament amb voluptat. De cafè n'havíem fet prop d'un litre. Beviem, beviem, fins experimentar una mena d'embriaguesa que ens feia oblidar el món ple de misèries i dolors. A fora la nit era freda i boirosa. Xiulava el vent i a voltes repicava la pluja contra els vidres de la finestra.

En canvi
~~Però~~ dintre la cambreta d'Elena tot era lluminós i clar! La estufa de petroli podia però escalfava, ^{els} postres i el ~~bravetge~~ ^{cafè} ~~res~~ ^{resultaven} exquisits.

19 J'pel damunt de tot, la nostra amistat, era tan ~~de la~~ difini-
tivament consoladora, que aquells intercanvis ^(de les diss. i els variants) confidencials, ~~que~~
dels ^{les} ~~crítiques~~ ^{de l'inst. i de l'opinionada, de l'inst. i de l'opinionada} ~~(in)flamacables~~ ^(de les diss. i els variants), tenien prou força per
a sostenir el nostre ~~mensatge~~ ^{llibre} intel·lectual, menassat.
No deixàvem en pau ni la ètica, ni la pedagogia
ni els records espurnats de les primeres ^{escarments} ~~escarments~~ amorosos.
També conversàvem els temes polítics, avorint-nos de ferreus
discussions. No teníem les mateixes idees. ~~Però~~ Elena era
comunista, jo ~~no era~~ ^{era una feble i indecisa socialista} ~~era~~ ^{era} més que la divergència, idealista
ens separava el ~~mal~~ ^{oposició} total de caràcters. Ella
era ~~opinionada~~, sincera, el pur foc d'un ideal ben definit
l'embarcava. El comunisme era per a ella un ~~acte~~ ^{acte} sense
l'única solució ^{per a la humanitat assolible} ~~de la seva ètica~~. Les seves idees ~~definir~~ ^{definir}
fixades, obrien al seu gran cor i a l'operari generós, i just
me amava tot hora la cendra accega. En veure
si... Els meus avis i els burgesos claudicaven amb

1° de meu esperit revolucionari; Alleshores, com ara, els meus idees
eren de renovació i de justícia com les d'Élieu, però un aces-
sivisme destructor i un egoisme iustit de conservació, m'
allunyaven del creyn socialista o comunista. I pel damunt
de tot jo tenia molts usels de caps masses preocupacions
^{personals} per ^{alliberar-me} a altres ^{sentiments} (activitats) que no fossin,
els meus estudis, la meua pobresa i els meus tristors i
desesperats amors.

La revolució russa entusiasman Élieu
jo discutia amb ella fredament, maliciosament. La
noia s'exasperava. Jo seguia contradint-la per per desig
de veure-la flaquejar i ve la argumentar a favor des
soviet. Ella, sempre enervada, cridava amb veu vtrouf
d'apòcal, feia grans moviments ^{picava amb el puny posant} que ^{portaven} ^{en perill}
les coses, ^{estaca} i ^{la} cafetera que havien romés sobre la taula,
~~picava amb el puny~~. En l'absolucament de les seues
peroracions abandonava la cadira, algun objecte rodava

21/ per terra, ³ ~~que~~ ~~feia~~ ~~trontollar~~ ~~els~~ ~~pres~~ ~~mobles~~ ~~paril·losament~~. Tot passant solis dar-
me un cop de culze de sexual. "Sen" e' cridau jo, + Ella
obria inconscientment, però un non gin de la comessa, e'
aixecava altre cop de ~~obria~~ la cadira. No podia roman-
dre. El case' la exaltava. En carni jo, era pregonament,
d'hi'm. L'ivament felic. Ho havia oblidat tot, que l'ivament
al ~~estiu~~ ~~dell'iu's~~ ~~sensualissee~~ / ~~Xarupar~~ ~~cofe'~~ ~~a~~ ~~petits~~
glops. arzeplegara ~~els~~ ~~pres~~ ~~de~~ ~~Xarupar~~ ~~cofe'~~ ~~a~~ ~~petits~~
~~me~~ ~~les~~ ~~mans~~ ~~a~~ ~~e'~~ ~~oblate~~ ~~...~~ ~~En~~ ~~el~~ ~~meu~~ ~~succes~~
cient. hi havia una ~~el·lisme~~ ~~d'~~ ~~esper~~. Aveu' ~~son~~ ~~jo~~,
aveu' ~~me~~, ~~me~~ ~~ave~~ ~~llu~~ ~~to~~ ~~ave~~ ~~la~~ ~~circumque~~ ~~me~~ ~~de~~ ~~els~~
meus ~~ave~~ ~~el~~ ~~meu~~ ~~caracte~~ ~~revel~~, ~~ave~~ ~~l'~~ ~~oblit~~
de l'home que ~~est~~ ~~ic~~. Tant ~~i~~ ~~me~~, ~~me~~, ~~jo~~,
me ~~sau~~, ~~me~~ ~~fran~~ ~~intel~~ ~~lo~~ ~~per~~ ~~a~~ ~~reuer~~ ~~es~~ ~~a~~
bols! Y ~~be~~ ~~lie~~ ~~me~~ ~~cofe'~~, ~~i~~ ~~ob~~ ~~de~~ ~~me~~!
Canbarion e' ~~de~~ ~~me~~, ~~i~~ ~~de~~ ~~me~~ ~~ave~~ ~~el~~ ~~pe~~ ~~per~~ ~~jo~~ ~~s~~ ~~de~~ ~~reuer~~ ~~la~~

23
-22- 23
C'alia partir, afrontar la nit fosca i freda. Les veus s'apagaven encon-
gides. ~~Tristement~~ m'abrigava i m'enguantava *frustament*

-~~Bona nit~~ Bona nit Elena!-

Ella sortia fins l'escala. M'acompanyava amb un esguard humit de tendra
amistat.

"-Adios chiquilla, hasta mañana!" Però en evocar l'endemà se'ns arrugava
l'entrecella. El diumenge no podia esser un dia feliç: Era la vigília
del dilluny (aixó també ho varem descobrir plegades).

(a continuar)

Aurora Bertrana